

Vallen en opstaan

ds Regien Smit

Vallen

In de laatste week van het jaar gingen we de ijshal in de buurt om de kleinkinderne te laten schaatsen. Ruben, 5 jaar oud, had dit nog nooit gedaan. Het eerste rondje, aan de hand van zijn vader, kon hij nauwelijks overeind blijven en belandde hij telkens op de grond. Het tweede rondje ging al een stuk beter. En het derde rondje liet hij de hand van zijn vader los en ging hij zelf. Om de paar meter viel hij, maar dan krabbelde hij weer op en ging verder. Zijn zes jaar oudere zus had ook haar schaatsen omgebonden. Ze schuifelde langs de kant, met beide handen aan de reling. Haar ouders riepen: laat de reling los. Ja maar dan val ik! Toen ze haar kleine broertje zag schaatsen, barstte ze in huilen uit: waar kan hij het al veel beter dan ik? Haar ouders zeiden: heb je ook gezien hoe vaak hij gevallen is? Als je wilt leren schaatsen, moet je durven vallen! Laat de reling los!

Die aanmoediging kregen de Joodse christenen ook in de woorden, uit de Hebreeënbrief, die we hebben gelezen. Vanmorgen staan twee verzen centraal en dit is het eerste: laten we dus het kamp verlaten, ons bij Jezus voegen en delen in zijn vernedering. Als je ooit een safaritocht hebt gemaakt in Afrika, dan weet je hoe belangrijk het is om 's avonds in het kamp aan te komen. Een veilige omheining, waar de wilde dieren niet kunnen komen. Dat beeld gebruikt de Hebreeënschrijver ook: hij heeft het over de nomadentijd van het volk Israël, toen ze nog keer op keer hun kamp moesten opslaan. Buiten het kamp gezet worden, betekende in die tijd een wisse dood.

Jezus, zo zegt de Hebreeënschrijver, is ook uit het kamp gezet. In de ogen van de wetsgeleerden was hij een gevallen. Zo werd hij dan ook behandeld. En ja, in zijn vernederende tocht naar de schedelplaats zal hij veelvuldig gestruikeld en gevallen zijn. Tot de dood erop volgde, als de diepste val, de val uit het leven. Maar in plaats van te waarschuwen, dat het dus zaak is om veilig binnen de omheining te blijven, zegt de schrijver het tegenovergestelde: laten ook wij het kamp verlaten. Laat de reling los! Laat los, al dat gene wat zo veilig heeft geleken. Want uiteindelijk ligt daar je bestemming niet. Dat is niet blijvend!

Hoe mogen wij vandaag die woorden verstaan? Wel, wij leven in een tijd, waarin we van alles zien afbrokkelen. In de 40dagentijd kwam het rapport van 'God in Nederland' uit. Nog maar 14 % van de Nederlanders gelooft in een persoonlijke God. Die uitdrukking moet je overigens breed verstaan. Daaronder valt niet alleen het geloof van mensen, die menen een speciaal lijntje met God te hebben. Nee, dit ligt naast de categorie: ik geloof in iets maar ik weet niet wat (ietsisme), de categorie: ik

weet niet of er iets is (agnosme) en de categorie: ik weet zeker dat er niets is (atheïsme). 82% van de Nederlanders komt niet meer in een kerk. Voor de overgrote meerderheid van onze samenleving vormen wij een relikwie uit vervlogen dagen. En of we het willen of niet, dat gaan we meer en meer merken. Het zou zomaar kunnen, dat over enkele jaren de zondag een gewone werkdag is. Immers, waarom moeten mensen gedwongen worden om op zondag vrij te zijn? Waarom zou de samenleving rekening houden met die minderheid, die op zondag naar de kerk wil? We zullen uit onze comfortzone worden gehaald. Dat gaat gewoon gebeuren. Daar hoeven we zelf niets voor te doen. Niet alleen vanwege de ontkerkelijking. Ook door de afbrokkeling van de vrede in ons deel van de wereld. We hebben tientallen jaren in een veilig bastion geleefd. Maar ook die vanzelfsprekendheid is weg. Er is sprake van een vijandigheid, die zomaar in ons midden de kop op kan steken, net als in Parijs en Brussel. Overigens niet specifiek gericht tegen christenen. Ook moslims en atheïsten vinden daarbij de dood. Maar de zekerheid van een christelijk, veilig en welvarend land is weg. Dat mogen we toch wel stellen. Dat kamp van zekerheden is niet blijvend gebleken. De vraag is: klampen we er ons aan vast, of laten we de reling los? Dan moeten we gaan werken aan onze valtechnieken. Want als je moet leren schaatsen op onbekend terrein, ga je vallen. Dat zullen wij ook. We zullen moeten leren vallen. We zullen moeten leren weer op te krabbelen. We zullen fouten maken. We zullen ons vergissen. We zullen misschien wel ruzie maken. We zullen vaker gesprekken hebben, die anders lopen dan vooraf gedacht. Door alles wat op ons afkomt.

Opstaan.

Jezus is buiten het kamp gebracht en gestorven. Maar Hij is weer opgestaan. Dat vieren wij op deze Paaszondag. Maar wat betekent die opstanding dan? Was dit een opstand(ing) ergens *tegen*? Een opstanding om te overmeesteren? Een opstanding om de ander te vermorzelen? Neen. Jezus' opstanding uit de dood werd gedragen door *liefde*, die sterker is dan de dood. Bij de opstanding uit de dood droeg Jezus nog steeds de tekenen van zijn verwondingen. Die waren niet weggepoetst. Ze werden ook niet verborgen. Kijk maar, zei Jezus, voel maar. Ik, de opgestane Heer, ben nog steeds het Lam dat geslacht is. Ik ben opgestaan omdat Gods liefde sterker bleek dan de dood.

Zoals Hij is opgestaan, zo mogen wij ook leven vanuit deze opstanding. Maar wat betekent dit dan in de tijd waarin wij nu leven, in de context van ons bestaan, die zo aan het veranderen is? Ik kan me nog herinneren dat we tijdens de startzondag vorig jaar spraken over een verre vijand, naar aanleiding van het boek Jona. Ook toen kwam de vraag op: 'wat als de vijand dichtbij komt? Kunnen we dan een stap terug doen en Gods perspectief de ruimte geven?' Intussen zijn in november de aanslagen in Parijs geweest. En afgelopen week hebben we gezien wat de aanslagen in Brussel hebben aangericht. Op dit punt in mijn preekvoorbereiding moest ik denken aan een lied, uit de opwekkingsbundel, dat ik jaren lang uit volle borst heb meegezongen. Lied 479 uit opwekking.

Wij zijn meer dan overwinnaars
door Hem die ons heeft liefgehad.
Wie zal ons nog kunnen scheiden
van de liefde van de Heer.

Want als God voor ons is,
wie is er tegen ons.
Hij die zelfs zijn eigen Zoon
niet gespaard heeft van de dood.

Hij is gestorven en Hij is opgestaan.
Ja, Hij troont nu in de hemel,
aan de rechterhand van God.

Al worden wij vervolgd,
al worden wij gedood,
wij zijn meer dan overwinnaars
door Jezus onze Heer.
Noch dood, noch leven, heden of toekomst,
niets zal ons nog kunnen scheiden
van de liefde van de Heer.

Wij zijn meer dan overwinnaars.

In het licht van de gebeurtenissen van afgelopen week vroeg ik mij af, of die woorden werkelijk waar zijn voor mij. Of ze werkelijk waar blijven, op het moment dat ik zelf of een van mijn geliefden aan een dergelijk gruwelijk geweld zou worden blootgesteld. Geweld dat andere mensen aanrichten. Sta ik dan -gedragen door deze liefde- op met biddende handen, achter de opgestane Jezus aan, of sta ik op met gebalde vuisten, roepend om wapens en wraak? Daarmee kregen de woorden uit het lied, voor velen bekend als woorden uit Romeinen 8, een diepere betekenis. Niet gescheiden worden van de liefde van Jezus onze Heer gaat niet alleen over het blijvend *ontvangen* van die liefde, maar ook over het blijvend *uitdragen* van die liefde. Of ik dat zal kunnen waarmaken durf ik niet te stellen. Maar ik weet wel, dat u en ik ertoe geroepen zijn.

De opstanding van Jezus onze Heer mogen wij voluit leven, maar dan wel met de tweede zin die centraal staat: 'houd de liefdadigheid en onderlinge solidariteit in ere, want dat zijn offers waarin God behagen scheidt.' Een opstandingsleven is een leven als liefdesoffer aan de ander.

Om de weg van de liefde te gaan, hebben we elkaar heel hard nodig. We hebben de ouderen nodig, die nog weten hoe het is om in oorlog en armoede te leven. We hebben de kinderen nodig, die in hun onbevangingheid weten te spelen op straat, terwijl het oorlog is. We hebben de jongeren nodig, die te midden van onveiligheid hun idealen nog hebben. We hebben degenen nodig, die nu ouders zijn en dragers van de samenleving.

In een tijd, waarin het christelijk geloof in ons land een steeds marginalere plek inneemt, en waarin de contouren van onze veiligheid (Europese eenheid, NAVO, NATO) tekenen van afbrokkeling vertonen, worden we uitgedaagd om het kamp te verlaten, dat geen blijvende waarde blijkt te hebben en waar we onze bestemming uiteindelijk niet zullen vinden. Daarbij zullen we vallen, maar zijn we vooral geroepen om op te staan om in liefde verder te gaan. Liefde, die buiten het kamp, los van de reling, stand houdt.

Amen.